

Ocak 2025

Eğitim Materyali

GRI Standartları ve ISSB Standartları Uygulanırken Sera Gazı Emisyonları Konusunda Birlikte Çalışabilirliğe İlişkin Değerlendirmeler

Bu doküman UFRS Vakfı çalışanları tarafından ilgili taraflara kolaylık sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu belgede ifade edilen görüşler, belgeyi hazırlayan personele aittir ve Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu'nun (ISSB) görüşlerini veya fikirlerini yansıtmak zorunda değildir. Bu belgenin içeriği tavsiye niteliğinde değildir ve bir tavsiye olarak değerlendirilmemelidir. ISSB tarafından yayımlanan resmî bir belgedir.

Giriş

Bu doküman, *GRI 305: Emisyonlar 2016* (GRI 305) ve *IFRS S2 İklimle İlgili Açıklamalar* (IFRS S2) arasında, bir şirketin Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını her iki Standarda uygun olarak ölçerken ve açıklarken dikkate alması gereken birlikte çalışabilirlik alanlarını göstermektedir.^{1 2}

Bu doküman GRI 305 ve IFRS S2'deki hükümlerin kapsamlı bir değerlendirmesi değildir. Hazırlayıcılar, GRI veya ISSB Standartlarını uygularken Standartların kendilerine özgü önemlilik tanımları da dâhil olmak üzere doğrudan GRI ve ISSB Standartlarına başvurmaldırlar.

ISSB Standartlarına göre; bir bilginin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesinin yatırımcı kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebiliyorsa, o bilgi önemlidir. ISSB Standartları, yatırımcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanmıştır.³

Küresel Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (GSSB) tarafından oluşturulan GRI Standartlarına göre bir konu; bir kuruluşun ekonomi, çevre ve insanlar (insan hakları da dâhil olmak üzere) üzerindeki en önemli etkilerini temsil ediyorsa, önemlidir. GRI Standartları, yatırımcılar dâhil olmak üzere, paydaşların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanmıştır.

Bu dokümanda şu anda revizyon aşamasında olan GRI 305'in 2016 versiyonu kullanılmaktadır ve GRI 305'teki değişiklikleri yansıtacak şekilde güncellenecektir.⁴

¹ Bu doküman, şirketlerin hangi durumlarda sera gazı emisyonları hakkında açıklama yapmaları gerektiğini incelememektedir.

² GRI Standartları hazırlayıcılara atıfta bulunmak için 'kuruluş' ifadesini kullanır ve tüm kuruluş türleri için geçerlidir; ISSB Standartları ise hazırlayıcılara atıfta bulunmak için 'işletme' ifadesini kullanır. Bu dokümanda kapsayıcı terim olarak 'şirket' ifadesi kullanılmaktadır.

³ ISSB Standartları belirli yükümlülüklerin bir listesini içerse veya bunları minimum gereklilikler olarak tanımlasa bile bilginin önemli olmaması durumunda, işletmenin ISSB Standartları tarafından zorunlu kılınan bilgiyi açıklamasına gerek yoktur. (IFRS S1, paragraf B25)

⁴ Bkz. <https://www.globalreporting.org/standards/standards-development/project-for-climate-change-standard-s/>

GRI 305 ve IFRS S2'deki sera gazı emisyonlarına ilişkin hükümlerin analizi

GRI 305 ve IFRS S2'deki hükümler yüksek derecede bir uyum göstermektedir. Hâlihazırda, GRI 305'i kullanarak Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklayan şirketler, sera gazı emisyonlarını IFRS S2'ye uygun olarak açıklama konusunda da avantajlı bir konumda olacaklardır.

Uyumlu hükümler

Sera gazı emisyonlarının açıklanmasına ilişkin hükümlerin çoğu GRI 305 ve IFRS S2'de uyumludur. Örneğin, her iki Standart da brüt Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının metrik ton karbondioksit eşdeğeri (CO2e) cinsinden açıklanmasını gerektirmektedir.⁵ Her iki Standart da Kapsam 2 için lokasyona dayalı emisyonların, Kapsam 3 için ise ölçüme dâhil edilen Kapsam 3 kategorilerinin açıklanmasını gerektirmektedir.⁶

Standartlar aynı sera gazlarını kapsamaktadır: karbondioksit (CO2), metan (CH4), nitroz oksit (N2O), hidroflorokarbonlar (HFC'ler), perflorokarbonlar (PFC'ler), kükürt hekzaflorür (SF6) ve nitrojen triflorür (NF3). GRI 305 ve IFRS S2 aynı zamanda Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı'ndaki (2004) aynı konsolidasyon veya ölçüm yaklaşımlarına (özkaynak payı, operasyonel kontrol ve finansal kontrol) atıfta bulunmaktadır.

İki Standart da bir şirketin sera gazı emisyonlarını nasıl ölçtüğü konusunda şeffaflık sağlaması için açıklama hükümleri içermektedir ve bu hükümler büyük ölçüde uyumludur. Örneğin, her iki Standart da bir şirketin sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı yaklaşım, metodolojiler, girdiler ve varsayımlar hakkında bilgi açıklamasını gerektirmektedir.

Uyumlaştırılabilecek ilave açıklamalar

GRI 305 ve IFRS S2'de zorunlu kılınan ilave açıklamalar, bir şirketin Standartları uygularken yaptığı seçimlere bağlı olarak uyumlu hâle getirilebilir. Örneğin, GRI 305; bir şirketin, sera gazı emisyonları konusunda belirli bir muhasebe standardını kullanmasını zorunlu kılmaz; ancak GRI 305'teki sera gazı emisyonlarına ilişkin hükümler, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı'ndaki (2011) hükümlere dayanmaktadır. IFRS S2, bir şirketin sera gazı emisyonlarını ölçerken Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı'nı uygulamasını gerektirir.⁷⁸ Bu nedenle, bir şirket sera gazı emisyonlarını ölçerken Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı'nı uygulamayı seçerse şirketin açıklamaları hem GRI 305 hem de IFRS S2'deki hükümlerle uyumlu hâle getirilebilir.

GRI 305; bir şirketin, Kapsam 3 sera gazı emisyonları hakkında açıklama hazırlarken Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı'nda yer alan Kapsam 3 kategorilerini kullanmasını önerirken, IFRS S2 bir şirketin söz konusu standarttaki Kapsam 3 kategorilerini kullanmasını zorunlu kılar. Dolayısıyla; bir şirket, açıklamalarını her iki Standarttaki hükümlerle uyumlu hâle getirmek için Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri Standardı'nda yer alan Kapsam 3 kategorilerini kullanmayı tercih edecektir.

GRI 305, bir şirketin en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) değerlendirme raporundaki küresel ısınma potansiyeli (GWP) oranlarını kullanmasını önermektedir.⁹ IFRS S2, bir şirketin raporlama tarihinde mevcut olan en son IPCC değerlendirmesindeki küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle; bir şirket, açıklamalarını her iki Standarttaki hükümlerle uyumlu hâle getirmek için en son IPCC değerlendirmesindeki küresel ısınma potansiyeli oranlarını kullanmayı seçecektir.

⁵ Bir şirketin IFRS S2'yi uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde, Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklamamasına izin veren bir geçiş muafiyeti uygulamasına izin verilir.

⁶ Bir şirketin değer zincirini değerlendirmesi, Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının ölçülmesinde kritik bir adımdır. Hem GRI hem de ISSB Standartları, bir şirketin değer zincirinin kapsamını nasıl belirleyeceği konusunda rehberlik sağlar (örneğin, GRI 305'teki Açıklama Rehberi 305-3 ve IFRS S1'in B6(b) paragrafı).

⁷ Yetkili bir makam veya kote olduğu bir borsa tarafından bir şirketin sera gazı emisyonlarını ölçmek için farklı bir yöntem kullanması zorunlu kılınırsa IFRS S2, şirketin Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı'nı uygulamasının yerine söz konusu yöntemi kullanmasına izin verir.

⁸ IFRS S2 uyarınca, bir şirketin Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı'ndaki hükümleri yalnızca IFRS S2'deki hükümlerle çelişmediği ölçüde uygulaması gerekir.

⁹ GRI 305 'küresel ısınma potansiyeli oranları' terimini kullanırken, IFRS S2 'küresel ısınma potansiyeli değerleri' terimini kullanmaktadır.

GRI 305, bir şirketin emisyon faktörlerinin kaynağını açıklamasını gerektirirken; IFRS S2, hangi emisyon faktörlerinin kullanıldığının anlaşılmasını sağlayacak bilgilerin açıklanmasını gerektirir. Bu nedenle, hem GRI 305 hem de IFRS S2'deki hükümlere uygun olarak raporlama yapmak için bir şirket, kullanılan emisyon faktörlerinin anlaşılmasını sağlamak için gerekli bilgileri (söz konusu faktörlerin kaynakları da dâhil olmak üzere) açıklayacaktır.

GRI 305'e ve IFRS S2'ye özgü hükümler

GRI 305, sera gazı emisyonları hakkında IFRS S2'de yer almayan hükümleri içermekte olup bu durumun tersi de geçerli olabilmektedir. Dolayısıyla, hem GRI 305 hem de IFRS S2'ye göre raporlama yapan bir şirketin, her iki Standartta da uygunluk iddiasında bulunabilmesi için söz konusu hükümlere göre bilgi açıklaması gerekecektir.

GRI 305'e özgü hükümler (IFRS S2 tarafından açıkça zorunlu kılınmayan hükümler)

GRI 305, uygulanabilir olması hâlinde, bir şirketin piyasa bazlı brüt Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını metrik ton CO2e cinsinden açıklamasını gerektirir. IFRS S2 bir şirketin piyasa bazlı emisyonlarını açıklamasını zorunlu kılmazken, şirket bu bilgiyi IFRS S2'deki diğer hükümler uyarınca açıklayabilir (IFRS S2'de piyasa bazlı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının açıklanmasıyla sonuçlanabilecek hükümler hakkında daha fazla bilgi için 'IFRS S2'ye özgü hükümler' bölümüne bakınız).

GRI 305, bir şirketin Kapsam 1 ve Kapsam 3 biyogenik CO2 emisyonlarını toplam brüt emisyonlardan ayrı olarak açıklamasını gerektirir ve bir şirketin bu bilgileri nasıl açıklayacağını belirlemek için derleme gereklilikleri içerir. IFRS S2 ise biyogenik CO2 emisyonlarının ayrı olarak açıklanmasını gerektirmez. Bununla birlikte, IFRS S2'nin 32. paragrafı, bir şirketin sektöre özgü bilgileri açıklamasını gerektirir. Bir şirket, *IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber*'e başvurduğunda, biyogenik emisyonlarla ilgili metriklerin kendi faaliyetleri için uygulanabilir olduğunu tespit edebilir.

GRI 305, bir şirketin Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonları hesaplamasına dâhil edilen gazları açıklamasını gerektirir. Eğer şirket GRI Sektör Standartlarını uyguluyorsa sera gazı emisyonlarını bir sektörle ilgili belirli gazlara göre ayırtmak konusunda tavsiyeler bulabilir. IFRS S2, bir şirketin hesaplamasına dâhil ettiği gazları raporlamasını açıkça zorunlu kılmaz; ancak, IFRS S1 *Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler*'deki (paragraf B29-B30) toplulaştırma ve ayırtma ilkeleri uyarınca, ortaya çıkacak bilgi önemliyse şirketin sera gazı emisyonlarını bileşen gazlara göre ayırtması gerekecektir. Ayrıca IFRS S2'ye eşlik eden Açıklayıcı Örneklerle de bakınız.

GRI 305, bir şirketin Kapsam 3 sera gazı emisyonları hesaplamasına dâhil edilen Kapsam 3 faaliyetlerini açıklamasını gerektirir. Şirketin ayrıca kullanılan tüm hesaplama araçlarını ve baz yılla ilgili bilgileri (baz yılın seçilme gerekçesi, baz yıldaki emisyonlar ve emisyonlarda meydana gelen ve baz yıl emisyonlarının yeniden hesaplanmasını tetikleyen önemli değişikliklerin bağlamı gibi) açıklaması gerekmektedir.

GRI Sektör Standartları, sektör açıklamaları ve açıklamalar için GRI Konu Standartları'ndan sektör tavsiyeleri içerir. Bu tavsiyeler, bir şirketin; Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonları ile ilgili IFRS S2 tarafından zorunlu kılınmayan bilgileri açıklamasına neden olabilir.

GRI 305'e özgü bu hükümler, IFRS S2 tarafından açıkça zorunlu kılınmasa da IFRS S1'de, bir şirketin kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki etkilerinin, sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara yol açtığı tanımlanmıştır ve IFRS S1'de, bir şirketin sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları hakkında yatırımcılar için önemli olan bilgilerin açıklanması konusunda genel bir hüküm vardır. IFRS S1 ayrıca, ISSB Standartlarındaki hükümlere uygunluk sağlamanın; yatırımcıların, sürdürülebilirlikle ilgili risklerin ve fırsatların şirketin gelecekteki finansal yeterliliği üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlamak için yetersiz olması durumunda, şirketin ilave bilgi açıklamasını zorunlu kılar (IFRS S1, B26).

IFRS S2'ye özgü hükümler (GRI 305 tarafından açıkça zorunlu kılınmayan hükümler)

IFRS S2, bir şirketin Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını konsolide edilen grup ve diğer yatırım yapılanlar arasında ayırtmasını gerektirir.

IFRS S2; yatırımcıların, şirketin Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını anlamalarını sağlayacak her türlü sözleşmeye dayalı araç hakkında bilgi verilmesini zorunlu kılar. Standart; bir şirketin, açıklamalarının bir parçası olarak piyasa bazlı Kapsam 2 sera gazı emisyonları hakkındaki bilgileri açıklayabileceğini belirtmektedir.

IFRS S2; varlık yönetimi, ticari bankacılık veya sigortacılık ile ilgili bir veya daha fazla finansal faaliyette bulunan bir şirketin, Kapsam 3 sera gazı emisyonları açıklamalarının bir parçası olarak bu faaliyetlere ilişkin finanse edilen emisyonlar hakkında ilave bilgi açıklamasını zorunlu kılar.

IFRS S2, sera gazı emisyonlarının ölçümü ile ilgili olarak değer zincirinin kapsamının yeniden değerlendirilmesi, değer zinciri içinde farklı raporlama dönemlerinin kullanılması ve şirketin faaliyetini en iyi şekilde temsil eden emisyon faktörlerinin kullanılması gibi konulardaki hükümler de dâhil olmak üzere çeşitli muafiyetler ve zorunluluklar içermektedir. Kapsam 3 sera gazı emisyonları konusunda, bu emisyonları ölçmek için belirli bir ölçüm çerçevesinin kullanılmasına ve önemli bir olay meydana gelmesi veya koşullarda değişiklik olması durumunda şirketin değer zinciri boyunca Kapsam 3 kategorilerinin ve şirketlerin yeniden değerlendirilmesine ilişkin hükümler bulunmaktadır.

IFRS S2; bir şirketin, kullanılan ölçüm yaklaşımını neden seçtiğini ve bu yaklaşımın, açıklamaların amacıyla ne şekilde ilişkili olduğunu açıklamasını zorunlu kılar.

IFRS S2; bir şirketin, *IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber*'de tanımlanan açıklama konularıyla ilişkili sektör bazlı metriklere başvurmasını ve bu metriklerin uygulanabilirliğini değerlendirmesini gerektirir. Bu hüküm, şirketlerin; Kapsam 1, Kapsam 2 ve/veya Kapsam 3 sera gazı emisyonları ile ilgili olarak GRI 305'in gerektirmediği bilgileri açıklamasına neden olabilir.

GRI Standartları, bir şirketin en önemli etkileri hakkında bilgi açıklamasını gerektirir. Bu IFRS S2'ye özgü hükümler kapsamındaki bilgiler, bir şirketin en önemli etkileri hakkında ihtiyaca uygun bilgiler sağladığında GRI raporlaması amacıyla kullanılabilir.

GRI 305'deki ve IFRS S2'deki sera gazı emisyonlarıyla ilgili hükümlerin haritalandırılması

Bu bölümde, GRI 305 ve IFRS S2 arasındaki Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonu açıklamalarını karşılaştırmak için değerlendirilen hükümler özetlenmektedir. Bu alıntılar, sera gazı emisyonlarının ölçülmesi ve açıklanmasıyla ilgili tüm hükümleri yansıtmamaktadır. Sera gazı emisyonlarını ölçen ve açıklayan bir şirket, GRI ve ISSB Standartlarının tamamına başvurmalıdır.

Kapsam 1 sera gazı emisyonlarının açıklanması		
Konu	GRI 305	IFRS S2
Kapsam 1 Sera Gazı emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: a. Metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden brüt doğrudan (Kapsam 1) sera gazı emisyonları. GRI 305-1-a	Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar: Kapsam 1 sera gazı emisyonları IFRS S2 29(a)(i)(1)

Kapsam 1 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Konsolidasyon Yaklaşımı	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: f. Emisyonlar için konsolidasyon yaklaşımı; özkaynak payı, finansal kontrol veya operasyonel kontrol. GRI 305-1-f	[...] işletme sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı'na (2004) uygun olarak ölçer. [...] işletme, özkaynak payı veya kontrol yaklaşımını kullanmakla zorunlu kılınmıştır. İşletme özellikle aşağıdakileri açıklar: (a) Sera gazı emisyonlarını belirlemek için kullandığı yaklaşım [...] (b) İşletmenin ölçüm yaklaşımını seçmesinin nedeni veya nedenleri ile bu yaklaşımın 27 nci paragrafta yer alan açıklama amacıyla ne şekilde ilişkili olduğu IFRS S2 29(a)(ii) IFRS S2 B27
Ayrıştırma	-	[...] Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayrıştırır: (1) Konsolide edilen grup [...] (2) [...] diğer yatırım yapılanlar [...] IFRS S2 29(a)(iv)

Kapsam 1 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Biyojenik CO2 emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: c. Metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden biyojenik CO2 emisyonları. 2.1 Raporlama yapan kuruluş, Açıklama 305-1'de belirtilen bilgileri derlerken; 2.1.2. Biyokütlenin yanması veya biyolojik bozunmasından kaynaklanan biyojenik CO2 emisyonlarını brüt doğrudan (Kapsam 1) sera gazı emisyonlarından ayrı olarak raporlamalıdır. Diğer sera gazı türlerinin (CH4 ve N2O gibi) biyojenik emisyonlarını ve yanma veya biyolojik bozunma dışında biyokütlenin yaşam döngüsünde meydana gelen biyojenik CO2 emisyonlarını (biyokütlenin işlenmesi veya taşınmasından kaynaklanan sera gazı emisyonları gibi) hariç tutmalıdır. GRI 305-1-c ve 2.1.2	IFRS S1'deki toplulaştırma ve ayrıştırma hükümlerine bakınız (B29-B30) IFRS S1'deki toplulaştırma ve ayrıştırma hükümlerine bakınız (B29-B30) IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'e bakınız

Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Lokasyona-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: a. Metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden brüt, lokasyona dayalı, enerji kaynaklı, dolaylı (Kapsam 2) sera gazı emisyonları. GRI 305-2-a	[...] raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen [...] Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklar. [...] lokasyona dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklar [...] IFRS S2 29(a)(i)(2) IFRS S2 29(a)(v)

Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Piyasa bazlı Kapsam 2 sera gazı emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: b. Varsa, metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden brüt, piyasa bazlı, enerji kaynaklı, dolaylı (Kapsam 2) sera gazı emisyonları. GRI 305-2-b	[...] işletme [...] kullanıcıların, işletmenin Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını anlamalarını sağlamak için gerekli olan sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlar. Farklı piyasalarda çeşitli sözleşmeye dayalı araçlar mevcuttur ve işletme, açıklamalarının bir parçası olarak, piyasa bazlı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarına ilişkin bilgileri açıklayabilir. IFRS S2 29(a)(v) IFRS S2 B31
Konsolidasyon yaklaşımı	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: f. Emisyonlar için konsolidasyon yaklaşımı; özkaynak payı, finansal kontrol veya operasyonel kontrol. GRI 305-2-f	[...] işletme sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı'na (2004) uygun olarak ölçer. [...] işletme, özkaynak payı veya kontrol yaklaşımını kullanmakla zorunlu kılınmıştır. İşletme özellikle aşağıdakileri açıklar: (a) Sera gazı emisyonlarını belirlemek için kullandığı yaklaşım [...] (b) İşletmenin ölçüm yaklaşımını seçmesinin nedeni veya nedenleri ile bu yaklaşımın 27 nci paragrafta yer alan açıklama amacıyla ne şekilde ilişkili olduğu IFRS S2 29(a)(ii) IFRS S2 B27
Ayrıştırma	-	[...] Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayrıştırır: (1) Konsolide edilen grup [...] (2) [...] diğer yatırım yapılanlar [...] IFRS S2 29(a)(iv)

Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Kapsam 3 sera gazı emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: a. Metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden brüt, diğer, dolaylı (Kapsam 3) sera gazı emisyonları. GRI 305-3-a	Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar: Kapsam 3 sera gazı emisyonları IFRS S2 29(a)(i)(3)
Kapsam 3 kategorileri raporlaması	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: d. Hesaplamaya dâhil edilen diğer dolaylı (Kapsam 3) sera gazı emisyonu kategorileri ve faaliyetleri. Kuruluş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri Standardı'ndan aşağıdaki yukarı ve aşağı yönlü kategorileri ve faaliyetleri kullanabilir. [...] GRI 305-3-d ve Açıklama Rehberi 305-3	[...]Kapsam 3 sera gazı emisyonları için aşağıdakileri açıklar: (1) Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı'nda (2011) tanımlanan Kapsam 3 kategorilerine uygun olarak işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonu ölçümüne dâhil edilen kategoriler IFRS S2 29(a)(vi)(1)
Yeniden Değerlendirme	-	IFRS S1'in B11 paragrafı uyarınca, önemli bir olayın meydana gelmesi veya şartlarda önemli bir değişiklik olması durumunda, işletme, hangi Kapsam 3 kategorilerinin ve değer zincirinde yer alan hangi işletmelerin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının ölçümüne dâhil edileceğinin yeniden değerlendirilmesi de dâhil olmak üzere, değer zinciri boyunca etkilenen iklimle ilgili tüm risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirir [...]. IFRS S2 B34

Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Kapsam 3 ölçüm çerçevesi	-	Bir işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının ölçümü, yalnızca doğrudan ölçümü kapsamaktan ziyade muhtemelen tahmin kullanımını da içerecektir. İşletme, Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçerken, bu ölçümün gerçeğe uygun bir şekilde sunulmasını sağlayan bir ölçüm yaklaşımını, girdileri ve varsayımları kullanır. B40-B54 paragraflarında açıklanan ölçüm çerçevesi, bir işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarına ilişkin açıklamalarını hazırlarken kullanması için rehberlik sağlar. IFRS S2 B38-B57
Finanse edilen emisyonlar hakkında ilave bilgi	-	[...] Kapsam 3 sera gazı emisyonları için aşağıdakileri açıklar: (2) İşletme faaliyetlerinin varlık yönetimi, ticari bankacılık veya sigortacılık faaliyetlerini içermesi durumunda, işletmenin Kategori 15 sera gazı emisyonları veya yatırımlarıyla ilişkili olanlar (<i>finanse edilen emisyonlar</i>) hakkında ilave bilgiler (Bkz. B58-B63 paragrafları), [...]. IFRS S2 29(a)(vi)(2)

Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının açıklanması

Konu	GRI 305	IFRS S2
Biyojenik CO2 emisyonları	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: c. Metrik ton CO2 eşdeğeri cinsinden biyojenik CO2 emisyonları. 2.5 Raporlama yapan kuruluş Açıklama 305-3'te belirtilen bilgileri derlerken; 2.5.3. Değer zincirinde meydana gelen, biyokütlenin yanması veya biyolojik bozunmasından kaynaklanan biyojenik CO2 emisyonlarını brüt, diğer, dolaylı (Kapsam 3) sera gazı emisyonlarından ayrı olarak raporlamalıdır. Diğer sera gazı türlerinin (CH4 ve N2O gibi) biyojenik emisyonlarını ve yanma veya biyolojik bozunma dışında biyokütlenin yaşam döngüsünde meydana gelen biyojenik CO2 emisyonlarını (biyokütlenin işlenmesi veya taşınmasından kaynaklanan sera gazı emisyonları gibi) hariç tutmalıdır. GRI 305-3-c ve 2.5.3	IFRS S1'deki toplulaştırma ve ayrıştırma hükümlerine bakınız (B29-B30) IFRS S1'deki toplulaştırma ve ayrıştırma hükümlerine bakınız (B29-B30) <i>IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'e bakınız.</i>

Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonu açıklamaları konusunda kesişen hükümler

Konu	GRI 305	IFRS S2
Kapsama alınan gazlar	Bu Standart aşağıdaki sera gazlarını kapsar: - Karbondioksit (CO₂) - Metan (CH₄) - Nitröz oksit (N₂O) - Hidroflorokarbonlar (HFC'ler) - Perflorokarbonlar (PFC'ler) - Kükürt hekzaflorür (SF₆) - Nitrojen triflorür (NF₃) GRI 305 Giriş Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: b. Hesaplamaya dâhil edilen gazlar; CO₂, CH₄, N₂O, HFC'ler, PFC'ler, SF₆, NF₃ veya hepsi. Kapsam 1: GRI 305-1-b Ayrıca bakınız: Kapsam 2: GRI 305-2-c Ayrıca bakınız: Kapsam 3: GRI 305-3-b	Sera Gazları: Kyoto Protokolü'nde listelenen yedi sera gazıdır: karbondioksit (CO₂), metan (CH₄), nitröz oksit (N₂O), hidroflorokarbonlar (HFC'ler); nitrojen triflorür (NF₃); perflorokarbonlar (PFC'ler) ve kükürt hekzaflorür (SF₆). IFRS S2 Ek A-tanımlar, "sera gazları" 29(a) paragrafı, bir işletmenin raporlama dönemi boyunca üretilen ve metrik ton CO₂ eşdeğeri olarak ifade edilen mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklamasını zorunlu kılar. Bu yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla işletme, yedi sera gazı bileşeninin CO₂ eşdeğerlerini bir araya getirir. IFRS S2 B20
Sera gazı ticareti ve uzaklaştırmaları	2.1 Raporlama yapan kuruluş, Açıklama 305-1'de belirtilen bilgileri derlerken; 2.1.1. Herhangi bir sera gazı ticaretini, brüt doğrudan (Kapsam 1) sera gazı emisyonu hesaplamasından hariç tutmalıdır; Kapsam 1: GRI 305-1 2.1.1 Ayrıca bakınız Kapsam 2: GRI 305-2 2.3.1 Ayrıca bakınız Kapsam 3: GRI 305-3 2.5.1	Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO₂ eşdeğeri olarak ifade edilen [...] mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar. IFRS S2, bir işletmenin brüt - yani herhangi bir uzaklaştırma çabasını (örneğin, işletmenin amaçlanan karbon kredisi kullanımı) dikkate almadan önceki sera gazı emisyonlarını açıklamasını zorunlu kılar [...] IFRS S2 29(a)(i) IFRS S2 BC81

Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonu açıklamaları konusunda kesişen hükümler

Konu	GRI 305	IFRS S2
Değer zinciri içinde farklı raporlama dönemlerinin kullanılması	-	İşletme değer zincirindeki işletmelerin bir kısmından veya tamamından farklı bir raporlama dönemine sahip olabilir. Böyle bir fark; işletmenin raporlama dönemi için değer zincirindeki işletmelerden gelen sera gazı emisyonu bilgilerinin, işletmenin yapacağı açıklamalarda kullanılmaya elverişli olmayabileceği anlamına gelir. Bu tür durumlarda, ilgili bilgilerin işletmenin değer zincirinde yer alan ve raporlama dönemleri işletmenin raporlama döneminden farklı olan işletmelerden elde edilmesi durumunda [...] işletmenin kendi raporlama döneminden farklı raporlama dönemlerine ilişkin bilgileri kullanarak [...] sera gazı emisyonlarını ölçmesine izin verilir. [belirli şartlara tabidir] [...] IFRS S2 B19

Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonu açıklamaları konusunda kesişen hükümler

Konu	GRI 305	IFRS S2
Emisyon faktörleri ve küresel ısınma potansiyeli (GWP)	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: e. Kullanılan emisyon faktörlerinin ve küresel ısınma potansiyeli (GWP) oranlarının kaynağı veya GWP kaynağına bir referans. 2.2 Raporlama yapan kuruluş Açıklama 305-1'de belirtilen bilgileri derlerken; 2.2.1. Açıklanan veriler için emisyon faktörlerini ve GWP oranlarını tutarlı bir şekilde uygulamalıdır; 2.2.2. IPCC değerlendirme raporlarında yer alan ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan GWP oranlarını kullanmalıdır; Kuruluş ayrıca, en güncel IPCC değerlendirme raporundaki en son GWP oranlarını da kullanabilir. Kapsam 1: GRI 305-1-e; 2.2.1; 2.2.2; ve Açıklama Rehberi 305-1 Ayrıca bakınız Kapsam 2: GRI 305-2-e; 2.4.1; 2.4.2; ve Açıklama Rehberi 305-2 Ayrıca bakınız Kapsam 3: GRI 305-3-f; 2.6.1; 2.6.2; ve Açıklama Rehberi 305-3	[...]işletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, sera gazı emisyonlarının ölçümünde hangi emisyon faktörlerini kullandığını anlamalarını sağlayan bilgileri açıklar. [...] Sera gazı emisyonlarını ölçmek için doğrudan ölçüm kullanması durumunda işletme, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanarak yedi sera gazı bileşenini CO2 eşdeğerine dönüştürmekle zorunlu kılınmıştır. Sera gazı emisyonlarını tahmin etmek için emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, -sera gazı emisyonlarını ölçmek için dayanak olarak- işletmenin faaliyetlerini en iyi şekilde temsil eden emisyon faktörlerini kullanır [...] IFRS S2 B29 IFRS S2 B21 IFRS S2 B22
Baz yıl	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: d. Varsa, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, hesaplama için baz yıl: i. baz yılın seçilme gerekçesi ii. baz yıldaki emisyonlar iii. emisyonlarda meydana gelen ve baz yıl emisyonlarının yeniden hesaplanmasını tetikleyen önemli değişikliklerin bağlamı Kapsam 1: GRI 305-1-d Ayrıca bakınız Kapsam 2: GRI 305-2-d Ayrıca bakınız Kapsam 3: GRI 305-3-e	

Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonu açıklamaları konusunda kesişen hükümler

Konu	GRI 305	IFRS S2
Sera gazı emisyonları muhasebe standartları	Bu Standarttaki sera gazı emisyonlarına ilişkin hükümler “Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı” (“Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı”) ve “Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı” (“Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri Standardı”) hükümlerine dayanmaktadır. Bu iki standart, Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) ve Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) tarafından geliştirilen Sera Gazı Protokolü’nün bir parçasıdır. GRI 305 Giriş	[...] işletme; [...] Yetkili bir makam veya işletmenin kote olduğu borsa, sera gazı emisyonlarının farklı bir yöntem kullanılarak ölçülmesini zorunlu kılmadıkça, Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı’na (2004) uygun olarak ölçer. [...] IFRS S2 29(a)(ii)
Sera gazı emisyonlarını ölçme yaklaşımı	Raporlama yapan kuruluş aşağıdaki bilgileri raporlamalıdır: g. Kullanılan standartlar, metodolojiler, varsayımlar ve/veya hesaplama araçları. Kapsam 1: GRI 305-1-g Ayrıca bakınız Kapsam 2: GRI 305-2-g Ayrıca bakınız Kapsam 3: GRI 305-3-g	[...] işletme; [...] Aşağıdakiler de dâhil, sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı yaklaşımı açıklar (Bkz. B26-B29 paragrafları): (1) Sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımı, girdiler ve varsayımlar, (2) Sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımını, girdileri ve varsayımları seçme nedeni ve (3) Raporlama döneminde; ölçüm yaklaşımında, girdilerde ve varsayımlarda yaptığı değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenleri, [...] Ayrıca ‘Kapsam 3 ölçüm çerçevesi’ ile ilgili hükümlere de bakınız. IFRS S2 29(a)(iii) IFRS S2 B38-B57

Bu doküman IFRS Vakfı ve Küresel Raporlama Girişimi (GRI) çalışanları tarafından hazırlanmıştır. İçeriği tavsiye niteliğinde değildir ve Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) veya Küresel Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (GSSB) tarafından yayımlanan bağlayıcı bir belge olarak değerlendirilmemelidir. Bu dokümanda ifade edilen görüşler, ISSB veya GSSB’nin görüşleri veya fikirleri olmak zorunda değildir. IFRS Vakfı açısından bu doküman, IFRS Vakfı Yasal Süreç El Kitabı’nda açıklandığı üzere eğitim materyalidir.